

Höstråg

Sven-Åke Rydell, Hushållningssällskapet Rådgivning Agri AB

Av de testade sorterna är nästan alla hybrid sorter med mycket hög avkastning men trots detta kan populationssorter vara av interesse. Dels för att på alla jordar kan inte hybridernas avkastning-potentialen utnyttjas, men även för att Amilo är en otroligt säker sort att odla då den sällan missar falltalet. Bästa avkastning bland populationssorterna som är på marknaden har Marcello medan Evolo, Ottarp och Visello ligger bra till bland hybriderna men fler starka sorter är på gång inom de närmaste åren.

Amilo är fortfarande mätarsort i rågförsöken, en mycket odlingssäker sort tack vare det stabila falltal som sorten har, enligt kvarnarna kanske lite för högt! Ett försök till ersättare från SW har varit Conduct som ligger högre i skördenivå men med ett svagare strå och lägre falltal, så sorten har aldrig riktigt lyckats ersätta Amilo. Marcello från Ssd är nog en bättre utmanare då skörden här ligger ca 10 % högre än mätaren, stabil avkastning, bra övervintring men tyvärr sämre stråstyrka. I tabell 1 redovisas skördenivåer inom våra olika områden som är uppdelat på årsvis avkastning för de senaste 3 åren och medeltal för 2006-2010, hybriderna är markerade med ett (H) efter namnet.

Bland hybriderna finns SW Kaskelott som har haft en mycket stabil avkastning under de år som den har provats, men sorten ersätts nu av Ottarp som har bra stråstyrka och hög skörd. Ottarp är främst tänkt för de mer norra områdena men hänger med bra i hela vårt område. Ett alternativ är Evolo, som mer är tänkt för södra och östra Götaland, men ligger i topp inom nästan hela vårt område. Evolo har bra övervintringssiffror, ett kort

men svagare strå och bra falltalssiffror. 2011 kommer troligen Caspian att börja säljas, riktigt bra avkastningssiffror med ett långt strå, bra stråstyrka och en lite senare mognad. I tabell 2 redovisas sortegenskaper för de testade sorterna.

Visello är en hybrid från Ssd som har avkastat bra i årets försök och även i medeltal och får ses som en stabil och odlings-säker sort med bra falltal men tyvärr något svagare strå.

Palazzo är en helt ny hybrid från Ssd som även denna kommer från det tyska pollen + projektet liksom Visello. Palazzo är endast testad ett år i våra försök och kan därför tyvärr inte kommenteras utöver att avkastningen detta år ser lovande ut och att sorten har ett ganska långt strå men ser ut att hålla stråstyrkan. Palazzo kommer troligen att börja säljas 2011.

Ofta går sorter som är framtagna för svenska marknaden bättre under lite tuffare förhållanden och många Europeiska sorter bättre längre söder ut, kanske inte så förvånande men väl värt att tänka på vid till exempel sen sådd. Evolo är beroende av bra bestockning på hösten för att få en hög skörd medan Ottarp och Kaskelott är mindre känsliga.

Efter vintern som var fanns det tyvärr en del rågfält som fick kasseras på grund av snömögel efter det långvariga snötäcket, men även riktig utvintring förekom denna vinter. I tabell 3 redovisas ett antal försök med lägre antal plantor på våren. Detta är enstaka försök med olika orsaker till det plantantal som redovisas, men trots detta lite intressant att kolla lite extra på efter en kallare vinter som det trots allt var. Denna tabell är ett komplement till plantor vår medeltal som redovisas i tabell 2.

Försöken har en relativt hög utsädesmängd jämfört med de lantbrukarrekommendationer som finns, 350 grobara kärnor/m², något som har varit omdiskuterat. Därför har det de senaste två åren legat med några jämförande led. Visello har såtts med 350, 200 och 125 grobara kärnor/m². I tabell 4 redovisas resultaten från 2009 och 2010. Värt

att notera är att de flesta försök sås relativt sent, runt den 15-20 september, på grund av sena utsädesleveranser, men även i tidigt sådda försök får man liknande resultat. Det enda som finns vissa tendenser till är att lägre utsädesmängder verkar funka bättre på lättare jordar med bra struktur.

Tabell 1. Höstråg. Avkastning årsvis 2008-2010 samt medeltal 2006-2010. Mätare: Amilo

Område	D				E			
	2008	2009	2010	Medel 2006-2010	2008	2009	2010	Medel 2006-2010
Amilo kg/ha	7 660*	8 500*	6 480*	7 470	5 840	4 760*	6 410*	6 080
rel.tal	100	100	100	100	100	100	100	100
Conduct	106*	99*	102*	106	108	105*	99*	102
Marcelo	117*	104*	111*	112	115	117*	104*	106
Aslan (H)	118*	123*	138*	114	139	130*	126*	114
Caspian (H)	130*	119*	136*	120	132	144*	124*	120
Evolo (H)	123*	123*	138*	123	130	124*	124*	121
Kaskelott (H)	126*	117*	125*	116		117*	115*	113
Ottarp (H)	111*	118*	120*	117	124	128*	116*	116
Visello (H)	119*	117*	139*	119	129	127*	119*	117
Gimli (H)	119*		135*	121	129*		122*	113
Palazzo (H)			132*				121*	

* Endast ett försök

Tabell 1. forts. Höstråg. Avkastning årsvis 2008-2010 samt medeltal 2006-2010. Mätare: Amilo

Område	F				G
	2008	2009	2010	Medel 2006-2010	Medel 2006-2010
Amilo kg/ha	6 110	5 410	4 260	5 630	5 690
rel.tal	100	100	100	100	100
Conduct	101	105	110	106	101
Marcelo	114	116	114	113	110
Aslan (H)	136	127	131	130	123
Caspian (H)	140	130	135	134	126
Evolo (H)	115*	133	151	130	120
Kaskelott (H)		116	124	119	116
Ottarp (H)	129	122	133	124	121
Visello (H)	127	132	140	127	118
Gimli (H)	144*		142	133	
Palazzo (H)			128		

* Endast ett försök

I tabell 5 återfinns avkastningssiffrorna för hela regionen av obehandlat samt behandlingseffekt av 0,25 l Flexity + 0,25 l Tilt Top vid DC 31 samt 0,4 l Proline + 0,25 l Comet vid DC 45. Både obehandlat och behandlat är insektbekämpat vid DC 45 med 0,5 l Sumi Alpha.

Sortbeskrivningar

AMILO (SW) är en polsk långstråig populationsort men med god stråstyrka och god vinterhärdighet. Sorten har mycket bra fältgröningsresistens och bra vinterhärdighet. Sorten verkar också tåla sen sådd något bättre.

ASLAN (SW) är en svensk-tysk hybridsort med klart bättre avkastningsförmåga än Amilo. Sorten har relativt kort strå och mycket god stråstyrka.

CASPIAN (SW) är en svensk-tysk hybridsort med hög avkastning speciellt i område D-G, medellång och medelgod stråstyrka.

CONDUCT (SW) är en tysk populationsort med klart bättre avkastningsförmåga

än Amilo. Sorten har relativt långt strå samt något sämre stråstyrka.

EVOLLO (SW) är en tysk hybridsort med mycket hög avkastning. Sorten verkar ha god odlingssäkerhet, medellång sort med sämre stråstyrka, bra falltalssiffror.

KASKELOTT (SW) är en svensk-tysk hybridsort med hög avkastning, medellång och god stråstyrka. Sorten verkar ha god odlingssäkerhet i Mellansverige även något mindre känslig för sen sådd.

MARCELO (SSd) är en tysk populationsort med klart bättre avkastningsförmåga än Amilo. Sorten har medellångt strå och men en något lägre stråstyrka.

OTTARP (SW) är en svensk hybridsort med hög avkastningsförmåga. Sorten har medellångt strå och god stråstyrka.

VISELLO (SSd) är en tysk hybridsort med hög avkastning. Sorten är kortvuxen med något sämre stråstyrka men bra falltal.

Tabell 2. Höstråg. Egenskaper för rågsorter, medeltal 2006-2010

Sort	Plantor vår %	Strå- styrka, %	Strå- längd cm	Mognad dagar	Tusen- kornvikt g	Liter- vikt g	Fall- tal sek.
Amilo	92	77	133	308	34,4	760	271
Conduct	94	72	133	308	35,4	755	200
Marcelo	95	72	133	308	35,5	751	221
Aslan (H)	89	80	123	309	33,6	754	222
Caspian (H)	92	76	128	309	34,3	738	217
Evollo (H)	95	70	120	308	35,7	754	252
Gimli (H)	93	76	124	307	32,5	756	208
Kaskelott (H)	94	73	128	308	32,3	736	199
Ottarp (H)	92	78	127	307	32,0	754	215
Visello (H)	88	72	121	309	35,2	753	252

Tabell 3. Höstråg. Försök med lägre planttäthet vår, område D-G 2010

Sort	07BG13	07BG20	*07BG19	07BG12
	Skänninge	Vinninga	Melerud	Hallsberg
	D	E	E	F
Amilo	78	79	58	84
Conduct	73	76	53	81
Marcelo	78	76	56	86
Aslan (H)	78	76	64	88
Caspian (H)	73	61	63	90
Evolu (H)	90	81	73	96
Gimli (H)	75	79	75	91
Kaskelott (H)	83	81	65	91
Ottarp (H)	70	75	71	88
Visello (H)	93	81	70	93

*kasserat pga utvintring.

Tabell 4. Höstråg. Avkastning vid olika utsädesmängder

Antal grobara kärnor/m ²	Omr D			Omr E		
	2009	2010	2006-2010	2009	2010	2006-2010
Visello 350 kg/ha	9 980	9 030	8 850	6 070	7 640	7 130
rel.tal	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
Visello 200	98	94	98	87	94	91
Visello 125	94	85	93	75	91	84

Tabell 4. forts. Höstråg. Avkastning vid olika utsädesmängder

Antal grobara kärnor/m ²	Omr F			Omr G		
	2009	2010	2006-2010	2009	2010	2006-2010
Visello 350 kg/ha	7 120	5 970	7 170	6 490	7 950	6 720
rel.tal	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
Visello 200	93	79	90	91	103	100
Visello 125	67	62	71	84	90	91

Tabell 5. Höstråg. Behandlingseffekter i område D-G

Sort	2010		2006-2010	
	Relativ skörd Obehandlat	Behandlings-effekt i kg	Relativ skörd Obehandlat	Behandlings-effekt i kg
Amilo	5 940	-10	6 080	+130
Conduct	6 150	-60	6 350	+160
Marcelo	6 420	+70	6 690	+240
Aslan (H)	7 560	+180	7 390	+310
Caspian (H)	7 260	+690	7 430	+520
Evolu (H)	7 730	+190	7 570	+210
Gimli (H)	7 440	+290	7 240	+580
Kaskelott (H)	7 080	+60	7 010	+270
Ottarp (H)	7 090	+150	7 230	+300
Visello (H)	7 490	+340	7 280	+340